

Dobra praksa v projektu OBJEM – knjižnične vsebine

V projektu smo posebno pozornost namenili razvijanju bralne pismenosti (s pomočjo gradnikov) in pa poučevanju po načelih formativnega spremljanja.

Zelo je bila povečana aktivna vloga otrok/učencev/dijakov, ki so ob tem razvijali splošne in specifične kompetence.

Preizkušeni primeri dobre prakse, ki so objavljeni v nadaljevanju, so nastali v projektu OBJEM – bralna pismenost in razvoj slovenščine. Trajal je 6 let (2016–2022), Zavod RS za šolstvo je bil poslovodeči konzorcijski partner ter je vsebinsko vodil projekt in koordiniral delo konzorcijskih partnerjev.

Cilj razvojnega projekta Bralna pismenost in razvoj slovenščine – OBJEM (Ozaveščanje, Branje, Jezik, Evalvacije, Modeli) je bil dvigniti raven bralne pismenosti pri učencih/dijakih po celotni vertikali izobraževanja. Namenjen je bil razvoju in preizkušanju didaktičnih pristopov, ki so to omogočili.

Gradnike bralne pismenosti (govor, motiviranost za branje, razumevanje koncepta bralnega gradiva glasovno zavedanje, besedišče, tekoče branje, odziv na besedilo in tvorjenje besedil, kritično branje) so strokovni delavci načrtno uvajali v svoje poučevanje, pri čemer so elemente posameznega gradnika uvajali v povezavi z vsemi preostalimi gradniki in s cilji vseh predmetov oz. področij. Gradnike so uvajali integrirano in v skladu z zmožnostjo otrok/učencev/dijakov in glede na njihov razvoj, predznanje, potrebe in posebnosti. Učenci/dijaki so prevzemali aktivnejšo vlogo, kar se kaže z dejavnim ukvarjanjem z besedili, bogatenjem besedišča, vrednotenjem prebranega in odzivom na besedila ter tvorjenjem besedil.

Poleg uvajanja gradnikov bralne pismenosti za doseganje trajnih rezultatov projekta je delo potekalo še na štirih področjih:

- bralna pismenosti in razvoj slovenščine,
- slovenščina kot drugi jezik,
- diagnostični pripomočki in
- posodobljena vloga šolske knjižnice.

Rezultati projekta so številni preizkušeni didaktični pristopi, ki so jih sodelujoči strokovni

delavci zapisovali v poseben obrazec. Ta je zelo kompleksen in ob samem načrtovanju zahteva razmislek o številnih področjih: najprej določanje ciljev, ki jih bomo dosegli v posameznem učnem sklopu, nato načrtovanje dejavnosti, kjer bodo učenci prevzeli aktivno vlogo, in pa zbiranje dokazov, na podlagi katerih bomo videli, kako so učenci usvojili določen cilj in izkazali pridobljeno znanje. V projektu smo posebno pozornost namenili razvijanju bralne pismenosti (s pomočjo gradnikov) in pa poučevanju po načelih formativnega spremljanja. Tako so učenci osmislili dejavnosti – skupaj z učiteljem so določili namen učenja in kriterije uspešnosti. Tem so potem pri načrtovanih dejavnostih sledili in sproti evalvirali svoj napredek. Zelo je bila povečana aktivna vloga otrok/učencev/dijakov, ki so ob tem razvijali splošne in specifične kompetence.

Ob načrtovanju didaktičnega primera so morali strokovni delavci upoštevati in načrtovati dejavnosti, ki razvijajo določen gradnik bralne pismenosti, in pa poučevanje po načelih formativnega spremljanja.

Za objavo v reviji Šolska knjižnica bi bil zapis v prvotni predlogi preobsežen in nepregleden, zato smo ga deloma prilagodili. Vseeno pa smo želeli, da ostane bistvo – dovolj jasno zapisano, katere cilje dosegamo z določenimi dejavnostmi in kateri dokazi to pokažejo.

Predlogo za zapis didaktičnih pristopov v podporo razvijanja bralne pismenosti smo priredili in poskusili vseeno ohraniti obliko, v kateri je jasno razvidno, s katero dejavnostjo dosegamo zastavljeni namen učenja in kriterije uspešnosti ter kateri dokazi to potrjujejo.

Ob načrtovanju didaktičnih pristopov so morali biti strokovni delavci pozorni, da so bili učenci/dijaki pri samem procesu pouka aktivni, da so sami raziskovali in pridobivali

Na področju knjižnične dejavnosti smo bili pozorni na integriranost knjižničnih vsebin v proces pouka.

znanje, zato so opisani različne oblike dela in zelo raznoliki didaktični pristopi.

Na področju knjižnične dejavnosti smo bili pozorni na integriranost knjižničnih vsebin v proces pouka. To pomeni, da se cilji knjižničnega informacijskega znanja (iz kurikula) in cilji predmetov (iz učnih načrtov) neločljivo prepletajo in osmislijo ter tako učencu/dijaku omogočijo usvajanje poglobljenega znanja in veščin/spretnosti. Naloga vključenih v projekt je bila, da knjižnične vsebine integrirajo v

vzgojno-izobraževalni proces in jih tako posredujejo učencem/dijakom. To je v zapisanih pristopih uspelo in z veseljem bomo objavili te primere v reviji Šolska knjižnica – kot ideje in zglede za nadaljnje delo.

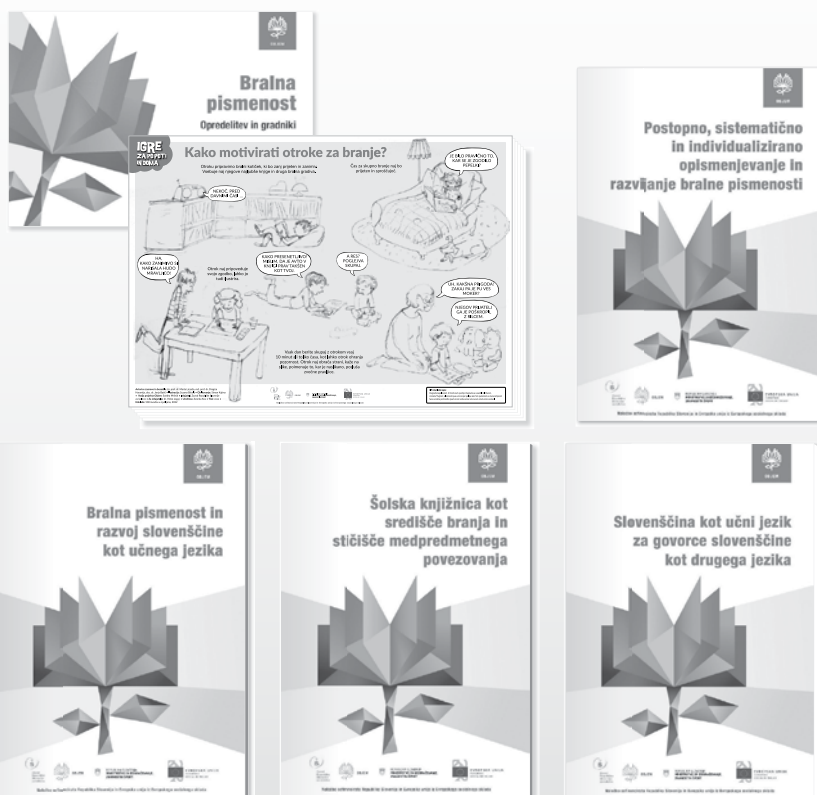
Več o samem projektu lahko preberete na spletni strani (<https://www.zrss.si/projekti/projekt-objem/>) in v publikacijah, ki so bile izdane ob koncu projekta ter so na voljo v Digitalni bralnici Zavoda RS za šolstvo (<https://www.zrss.si/digitalna-bralnica/objem/>). ●

Izdane publikacije v projektu

OBJEM

Bralna pismenost in razvoj slovenščine

Ozaveščanje Branje Jezik Evalvacija Modeli

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

OBJEM

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD